

ผลของการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มต่อทัศนคติในการดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยที่ทำผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้อง

นางสาว มรรยาท ฌ นคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-925-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015718

T 1๗๕๑๑๘๖๗

EFFECTS OF TEACHING BY USING GROUP PROCESS ON SELF-CARE ATTITUDES
OF COLOSTOMISED PATIENTS

Miss, Marayart Na nakorn

A Thesis Submitted in Partial fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-925-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มต่อทัศนคติในการดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยที่ทำผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้อง

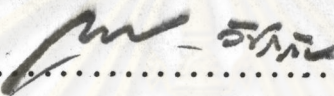
โดย นางสาว มรรยาท ณ นคร

ภาควิชา พยาบาลศึกษา

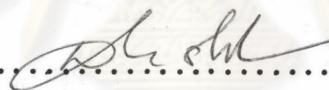
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์

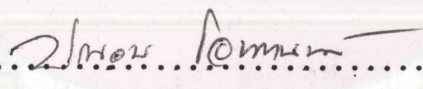

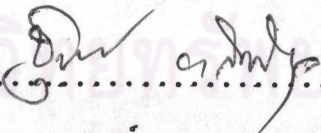
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พุมพร ยงกิตติกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มรรยาท ณ นคร : ผลของการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มต่อทัศนคติในการดูแลตนเองของผู้ป่วยที่ทำผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้อง (EFFECTS OF TEACHING BY USING GROUP PROCESS ON SELF-CARE ATTITUDES OF COLOSTOMISED PATIENTS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ประนอม โอทกานนท์, 152 หน้า. ISBN 974-576-925-8.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มต่อทัศนคติในการดูแลตนเองของผู้ป่วยที่ทำผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้อง กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยชายและหญิงที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้องของโรงพยาบาลทหารอากาศ เชียงใหม่ จำนวน 20 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน ทำการทดลองโดยวิธีวัดก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest Control Group Design) ทำการสอบวัดทัศนคติภายหลังผู้ป่วยทำผ่าตัด 3-5 วัน และดำเนินกิจกรรมกลุ่มเป็นเวลา 8 วัน โดยมีผู้วิจัยทำหน้าที่ผู้นำกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบสอบถามทัศนคติต่อการดูแลตนเอง (2) แผนการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้ป่วย และบันทึกการสอนผู้ป่วยที่ทำผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้อง ทดสอบผลการวิจัยโดยทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

ภายหลังการทดลองผู้ป่วยกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีคะแนนทัศนคติต่อการดูแลตนเองสูงขึ้นกว่าผู้ป่วยกลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการสอนตามปกติในตึกผู้ป่วย และสูงกว่าก่อนได้รับการสอน การศึกษาครั้งนี้ แสดงว่าการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสามารถช่วยให้ผู้ป่วยที่ทำผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้องมีคะแนนทัศนคติต่อการดูแลตนเองสูงขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาพยาบาลศึกษา.....
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา2532.....

ลายมือชื่อนิติกรประนอม ณ นคร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาPranom Norn.....

MARAYART NA NAKORN : EFFECTS OF TEACHING BY USING GROUP PROCESS ON SELF-CARE ATTITUDES OF COLOSTOMISED PATIENTS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PRANOM OTHAGANONT, Ed.D., 152 PP. ISBN 974-576-925-8.

The purpose of this research was to study the effects of teaching by using group process on self-care attitudes in colostomised patients. The research samples were 20 male and female colostomised patients, permanent and temporary colostomy, Maharaja Hospital, Chiangmai. The samples were divided into control and experimental groups. The Pretest-Posttest Control Group Design was used in this study. The samples participated in 8 days of group process after the 3-5 days of surgery in which researcher acted as the group leader. The instrument of the research were (1) A test of self-care attitudes (2) The relationship plan and the lesson plan. The data was analysed by t-test. The results of an experiment indicated that there was statistically significant different of the control and experimental group at the .05 level. The experimental group gained higher score on attitude scale. The study indicated that the group process can be effectively in enhancing the attitudes of the patients with colostomy.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา พยาบาลศึกษา
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต มรรษาท นนทส

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Pranom Othaganont

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความสนใจและเอาใจใส่อย่างมาก ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล อาจารย์ผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับทฤษฎี และการวัดทางจิตวิทยาในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและการวัดทัศนคติ และกรุณาเป็น กรรมการสอบ รวมทั้งให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามและแผนการสอนผู้ช่วยที่ใช้ในการวิจัย รวมถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาล หัวหน้าบริการพยาบาล เจ้าหน้าที่พยาบาลแผนกศัลยกรรมชาย ศัลยกรรมหญิง ของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ขอขอบคุณผู้ช่วยชายและหญิงที่มี ชื่อง่ เปิดของลำไส้ใหญ่ทางหน้าท้องที่ได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาราชนคร เชียงใหม่ที่ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น และ เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มการสอนในการ วิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณวงเดือน งามนิล ผู้ช่วยวิจัยซึ่งได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ช่วย ทั้ง 20 คนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย รวมทั้งได้ให้ความช่วยเหลือทุกด้านแก่ผู้วิจัย และ ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่ช่วยสนับสนุนและ เป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

มรรยาท ณ นคร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
รายการแผนภูมิและตารางประกอบ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การทำผ่าตัด เปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้อง.....	9
คำนิยาม.....	9
สาเหตุของการเกิดโรครบรี เวณลำไส้ใหญ่.....	9
ชนิดของการทำผ่าตัด เปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้อง.....	10
ปัญหาของผู้ป่วยที่ทำผ่าตัด เปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้อง.....	11
แนวทางการดูแลผู้ป่วยที่ทำผ่าตัด เปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้อง.....	13

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กระบวนการ เกิดทัศนคติ.....	17
คำนิยาม.....	17
ลักษณะของทัศนคติ.....	17
การ เปลี่ยนทัศนคติ.....	18
หลักการและวิธีการของการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ.....	23
การสอน เพื่อการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ.....	29
งานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ.....	30
มโนทัศน์การดูแลตนเองตามแนวทฤษฎีของโอ เร็ม.....	31
คำนิยาม.....	31
แนวคิด เกี่ยวกับการดูแลตนเองของ โอ เร็ม.....	32
ทฤษฎีการดูแลตนเองของ โอ เร็ม.....	34
ชนิดของการดูแลตนเอง.....	35
ระยะของการดูแลตนเอง.....	36
ระบบการพยาบาลของ โอ เร็ม.....	36
ความต้องการในการดูแลตนเอง.....	38
ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลตนเอง.....	40
การนำเอาทฤษฎีการดูแลตนเองของ โอ เร็มมาใช้ในการปฏิบัติ การพยาบาล.....	42
งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การใช้กระบวนการกลุ่มในการสอนผู้ป่วย.....	45
คำนิยาม.....	45
จุดมุ่งหมายของกระบวนการกลุ่ม.....	45
หลักการใช้กระบวนการกลุ่มในการสอน.....	46
ลำดับขั้นการจัดการ เรียนการสอนตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม.....	46
วิธีการให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วยโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.....	49
หลักการใช้กระบวนการกลุ่มในการสอนผู้ป่วย.....	50
กระบวนการของการทำกลุ่มสัมพันธ์ในผู้ป่วย.....	51
3 วิธีดำเนินการทดลอง.....	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5 บทสรุป.....	77
สรุปผลการทดลอง.....	81
อภิปรายผลการวิจัย.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก ก. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	95
ข. ตารางแสดงค่าสถิติ.....	98
ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	102
ประวัติผู้วิจัย.....	152

รายการแผนภูมิ ตาราง และภาพประกอบ

แผนภูมิที่	หน้า
1	กระบวนการเรียนรู้ทัศนคติจากการเลียนแบบตัวอย่าง..... 21
2	ลำดับชั้นพฤติกรรมทางทัศนคติ 23
3	กระบวนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาทัศนคติ. 26
4	ลักษณะของ Human Agency and Self Care Agency..... 33
5	ระบบการพยาบาลของไอเร็ม..... 37
ตารางที่	
1	แสดงจำนวนคู่ของผู้ป่วยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและ ชนิดของห้อง เปิดของลำไส้ใหญ่ทางหน้าท้อง..... 72
2	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติก่อนการทดลองของผู้ป่วย กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง..... 73
3	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติก่อนและหลังการทดลอง ของผู้ป่วยกลุ่มทดลอง..... 74
4	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติครั้งแรก และครั้งหลังของ ผู้ป่วยกลุ่มควบคุม..... 75
5	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติ ภายหลังจากการทดลองของ ผู้ป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 76
6	แสดงคะแนนทัศนคติครั้งแรกและครั้งหลังของผู้ป่วยกลุ่มควบคุม..... 100
7	แสดงคะแนนทัศนคติก่อนและหลังการทดลองของผู้ป่วยกลุ่มทดลอง..... 100